

Javaslatok a REPowerEU-terv átalakítására, különös tekintettel az országspecifikus ajánlásokra

Lukács András
elnök

Keményffy Orsolya
szakpolitikai munkatárs

REPowerEU

Szakmai konferencia a magyar Helyreállítási Terv önálló energetikai fejezetéről
2023.09.18.

Magyarország Helyreállítási és Ellenállóképességi Terve REPowerEU-fejezet

<https://www.palyazat.gov.hu/node/76585#>

A Levegő Munkacsoport észrevételei Magyarország Helyreállítási és Ellenállóképességi Terve REPowerEU-fejezetének tervezetéhez

A Magyarország kormánya által 2023.07.27-én társadalmi egyeztetésre bocsátott „Magyarország Helyreállítási és Ellenállóképességi Terve – REPowerEU-fejezet”¹ című tervezet (a továbbiakban: a Tervezet) az alábbi észrevételeket tesszük.

Rendkívül aggályosnak tartjuk, hogy a több mint 2000 milliárd forint felhasználását megalapozni kívánó Tervezet véleményezésére mindössze két hetet adtak, mégpedig a nyári szabadságolások idején.

„1. 'BALANCED ENERGY TRANSITION' COMPONENT”

„Reformok:

- (1) Az energiaközösségek kibővítése
- (2) Az aggregátorok szerepének erősítése
- (3) A szabályozási tartalékpiacok termékstruktúrájának megújítása az új típusú rugalmasságok piacra lépésének elősegítése érdekében
- (4) Jogi ösztönzők az energiátárolás elterjedéséhez
- (5) Az okosmérők szabályozásának átalakítása
- (6) A hidrogén jogi kereteinek biztosítása
- (7) A megújuló erőművek hálózati csatlakozási engedélyezése
- (8) A biogázra/biométánra vonatkozó stratégia kidolgozása
- (9) A dinamikus árképzés jogi hátterének kidolgozása
- (10) Hálózati tarifák megállapítása
- (11) A hálózati csatlakozási eljárás harmonizálása
- (12) A geotermikus szabályozási keret fejlesztése
- (13) Lakóépületek energiahatékonysági fejlesztésének keretrendszere
- (14) Zöld készségek”

A tervezett reformokkal egyetértünk, azonban elengedhetetlennek tartjuk további három reformelem megalósítását:

(15) A rezsielőcsészés teljes eltörlése a rászorulóknak egynapos havi pénzbeni támogatásával, valamint a fosszilis energiahordozók termelése és felhasználása támogatásának megszüntetése
INDOKOLÁS: 2023-ban a kormány 2580 milliárd forintot fordít „rezsielőcsészésre”², és ezt a támogatást (bár 2023. évinél kisebb összeggel, 1340 milliárd forinttal) 2024-ben is folytatja,³ vagyis ezzel az összeggel támogatja azon energiahordozók felhasználását, amelyet elvben vissza kíván szorítani. Nyilvánvaló, hogy képtelenség érdemi előrehaladást elérni a REPowerEU-ról szóló rendelet⁴ 1. cikkében megfogalmazott célok felé úgy, hogy a kormány jóval nagyobb összeggel

¹ <https://test.palyazat.gov.hu/rf-repower-eu-fejezet-vlemnyezs#>

² <https://kormany.hu/hirek/tobb-jut-a-rezsisokkent-es-vedelmere-az-orszaggyules-elfogadta-a-2023-as-rezsi-vedelmi-koltsegvetes-modositasat>

³ <https://www.parlament.hu/irom42/04181/04181-0471.pdf>

⁴ AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2023/435 RENDELETE (2023. február 27. az (EU) 2021/241 rendeletnek a helyreállítási és rezilienciapítási tervekbe beillesztendő REPowerEU-fejezet tekintetében történő

Comments from the Clean Air Action Group on the draft REPowerEU chapter of the Hungarian Recovery and Resilience Plan

Clean Air Action Group makes the following comments on Hungary's "Recovery and Resilience Plan – REPowerEU Chapter – Draft"¹ (hereinafter referred to as the Draft) submitted by the Government of Hungary for public consultation on 27.07.2023.

We are extremely concerned that for the public consultation of the Draft, which is intended to provide the basis for the use of more than HUF 2500 billion, only two weeks, during the summer holidays.

“1. 'BALANCED ENERGY TRANSITION' COMPONENT”

“Reforms:

- (1) Expansion of energy communities
- (2) Strengthening the role of aggregators
- (3) Renewing the product structure of regulatory reserve markets to facilitate the entry of new types of flexibility into the market
- (4) Legal incentives for the uptake of energy storage
- (5) Reform of smart meter regulation
- (6) Ensuring a legal framework for hydrogen
- (7) Grid connection authorisation for renewable power plants
- (8) Develop a strategy for biogas/biomethane
- (9) Developing the legal framework for dynamic pricing
- (10) Setting network tariffs
- (11) Harmonisation of the network connection procedure
- (12) Developing the geothermal regulatory framework
- (13) Energy efficiency improvement framework for residential buildings
- (14) Green skills”

We agree with the planned reforms, but we consider it essential to implement three additional reform elements:

(15) The complete abolition of the practice of general utility cost reduction, with the simultaneous introduction of a monthly cash payment for vulnerable households, and the elimination of subsidies for the production and use of fossil fuels.

JUSTIFICATION: In 2023, the government will spend HUF 2,580 billion on “utility cost protection”² and will continue this support (albeit with a smaller amount than in 2023, HUF 1,340 billion) in 2024,³ i.e. it will use this amount to support the use of the energy sources it allegedly intends to substantially reduce. Clearly, it is impossible to make meaningful progress towards the targets set out in Article 1 of the REPowerEU Regulation⁴ while the

¹ <https://test.palyazat.gov.hu/rf-repower-eu-fejezet-vlemnyezs#>

² <https://kormany.hu/hirek/tobb-jut-a-rezsisokkent-es-vedelmere-az-orszaggyules-elfogadta-a-2023-as-rezsi-vedelmi-koltsegvetes-modositasat>

³ <https://www.parlament.hu/irom42/04181/04181-0471.pdf>

⁴ REGULATION (EU) No 2023/435 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 27 February 2023 amending Regulation (EU) No 2021/241 as regards the REPowerEU chapter to be included in the recovery and resilience plans and amending Regulation (EU) No 1303/2013, Regulation (EU) No 2021/1060, Regulation (EU) No 2021/1755 and Directive 2003/87/EC,

Assessment of the Implementation of the 2023 Country-Specific Recommendations in Hungary

Every year by the end of Spring, the European Commission proposes country-specific recommendations (CSRs) to the Member States as part of the European Semester¹. These recommendations are subsequently discussed and approved by the European Council. Member States are urged to implement the CSRs. Moreover, their implementation is legally binding in relation to the excessive deficit procedure² as well as for receiving EU funding. The related rules for the latter are established by the Common Provisions Regulation (CPR)³ and the Regulation on the Recovery and Resiliency Facility RRF⁴.

The CPR states the following:

- Article 5(3): “...Member States and the Commission shall also take into account the relevant country-specific

¹ https://commission.europa.eu/business-economy-euro/economic-and-fiscal-policy-coordination/european-semester_en

² <https://eur-lex.europa.eu/EN/legal-content/glossary/excessive-deficit-procedure-edp.html>

³ Regulation (EU) 2021/1060 of the European Parliament and of the Council of 24 June 2021 laying down common provisions on the European Regional Development Fund, the European Social Fund Plus, the Cohesion Fund, the Just Transition Fund and the European Maritime, Fisheries and Aquaculture Fund and

recommendations in the programming and implementation of the Funds.”

- Article 11(1): “1. The Partnership Agreement shall contain the following elements: (a) the selected policy objectives and the specific objective of the JTF, indicating by which of the funds covered by the Partnership Agreement and programmes these objectives will be pursued and a justification thereto, taking into account relevant country-specific recommendations...”

The RRF Regulation states the following:

- Article 7(3): “The recovery and resilience plans shall be consistent with the relevant country-specific challenges and

financial rules for those and for the Asylum, Migration and Integration Fund, the Internal Security Fund and the Instrument for Financial Support for Border Management and Visa Policy. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32021R1060>

⁴ Regulation (EU) 2021/241 of the European Parliament and of the Council of 12 February 2021 establishing the Recovery and Resilience Facility. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32021R0241>

„Reformok:

- (1) Az energiaközösségek kibővítése
- (2) Az aggregátorok szerepének erősítése
- (3) A szabályozási tartalékpiacok termékstruktúrájának megújítása az új típusú rugalmasságok piacra lépésének elősegítése érdekében
- (4) Jogi ösztönzők az energiátárolás elterjedéséhez
- (5) Az okosmérők szabályozásának átalakítása
- (6) A hidrogén jogi kereteinek biztosítása
- (7) A megújuló erőművek hálózati csatlakozási engedélyezése
- (8) A biogázra/biometánra vonatkozó stratégia kidolgozása
- (9) A dinamikus árképzés jogi hátterének kidolgozása
- (10) Hálózati tarifák megállapítása
- (11) A hálózati csatlakozási eljárás harmonizálása
- (12) A geotermikus szabályozási keret fejlesztése
- (13) Lakóépületek energiahatékonysági fejlesztésének keretrendszere
- (14) Zöld készségek”

Magyarország Helyreállítási és
Ellenállóképességi Terve
REPowerEU-fejezet

Egyetértünk, de komoly kiegészítéseket javaslunk:

1. A rezsicsökkentés teljes eltörlése,
a rászorulóknak havi pénzbeni támogatása
2. Egyéb fosszilis támogatások megszüntetése
3. Átfogó szemléletformáló kampány előkészítése
4. A hatóságok megerősítése az illegális égetések felszámolása érdekében

„Beruházások:

- (1) *Villamos energia hálózatfejlesztés és digitalizálás - COFOG 04.3 Fuel and energy*
- (2) *Nagynyomású földgáz vezetékhálózat kapacitásbővítése – COFOG 04.3 Fuel and energy*
- (3) *Gáztárolók ellátásbiztonsági beruházásai – COFOG 04.3 Fuel and energy*
- (4) *Adria vezeték kapacitásbővítése és a finomítói rugalmasság fejlesztése – COFOG 04.3 Fuel and energy*
- (5) *Ipari parkok energetikai célú zöldítése – COFOG 04.3 Fuel and energy*
- (6) *Zöld gazdasági gyártókapacitások kiépítése – COFOG 04.4 Mining, manufacturing and construction*
- (7) *Zöld technológiák alkalmazása - COFOG 05.3 - Pollution abatement*
- (8) *Vállalkozások energiahatékonysági fejlesztései – COFOG 04.3 Fuel and energy*
- (9) *Hidrogén beruházások - COFOG 04.3 Fuel and energy*
- (10) *Zöld gazdaság emberi erőforrásának megerősítése - COFOG 09.5 – Education not definable by level*
- (11) *Földhő hasznosítása - COFOG 04.3 Fuel and energy |*
- (12) *Középületek energiahatékonysági fejlesztése - COFOG 04.3 Fuel and energy*
- (13) *Lakosság energiahatékonysági beruházásai - COFOG 04.3 Fuel and energy*
- (14) *Vasúti szakaszok villamosítása - COFOG 04.5 Transport”*

(1)-(9): Törölni javasoltuk:

- **Ellentétesek az éghajlatvédelmi célokkal.**
- **Ütköznek „a szennyező, ill. használó fizet” elvvel.**
- **Hatékonyabb beruházásoktól szívna el forrást.**
- **Tőkeerős cégek kapnának támogatást, amelyek megfelelő szabályozás esetén saját forrásból vagy piaci hitelből is meg tudnák valósítani a szükséges beruházásokat.**

A végleges változatból a kormány törölte a (2)-t és (4)-et. (?)

„Beruházások:

- (1) Villamos energia hálózatfejlesztés és digitalizálás - COFOG 04.3 Fuel and energy
- (2) Nagynyomású földgáz vezetékhalozat kapacitásbővítése – COFOG 04.3 Fuel and energy
- (3) Gáztárolók ellátásbiztonsági beruházásai – COFOG 04.3 Fuel and energy
- (4) Adria vezeték kapacitásbővítése és a finomítói rugalmasság fejlesztése – COFOG 04.3 Fuel and energy
- (5) Ipari parkok energetikai célú zöldítése – COFOG 04.3 Fuel and energy
- (6) Zöld gazdasági gyártókapacitások kiépítése – COFOG 04.4 Mining, manufacturing and construction
- (7) Zöld technológiák alkalmazása - COFOG 05.3 - Pollution abatement
- (8) Vállalkozások energiahatékonysági fejlesztései – COFOG 04.3 Fuel and energy
- (9) Hidrogén beruházások - COFOG 04.3 Fuel and energy
- (10) Zöld gazdaság emberi erőforrásának megerősítése - COFOG 09.5 – Education not definable by level
- (11) Földhő hasznosítása - COFOG 04.3 Fuel and energy |
- (12) Középületek energiahatékonysági fejlesztése - COFOG 04.3 Fuel and energy
- (13) Lakosság energiahatékonysági beruházásai - COFOG 04.3 Fuel and energy
- (14) Vasúti szakaszok villamosítása - COFOG 04.5 Transport”

Magyarország Helyreállítási és
Ellenállóképességi Terve
REPowerEU-fejezet

(1)-(9) törléséből felszabaduló források felhasználása:

(13) Lakosság energiahatékonysági beruházásai

+ Szemléletformálás

+ Hatóságok megerősítése

A Levegő Munkacsoport véleménye szerint Magyarország REPowerEU tervének megvalósítása uniós jogszabályokat sértene.

5. Conclusions

In our opinion, in view of the above, the implementation of the Hungarian Draft REPowerEU Plan would contradict the provisions of the RRF Regulation¹⁰ (in particular, Article 4, Article 5(1), Article 10(1), and Article 17(2)) and the Financial Regulation¹¹ (in particular, Article 33).

https://www.levego.hu/sites/default/files/comments_on_hungarys_draft_repowereu_plan_28082023.pdf

A hozzászólás

A hozzászólás

A hozzászólás

Válaszok

Részletek a kormány válaszaiból:

„Nem látjuk indokoltnak, hogy az állam vállalja át a lakóépületek felújítási kiadásait, hiszen azok magántulajdonban vannak.”

„A lakossági energiaárak támogatása társadalmi igazságossági szempontból is kiemelkedően fontos, nem látjuk megalapozottnak szembeállítani a klímapolitikai törekvésekkel.”

„Az energiafelhasználás visszafogása önmagában nem vezeti el az országot a klímasemlegességhez.”

<https://www.palyazat.gov.hu/node/76585#>

KÖZGAZDASÁGI SZEMLE, LXVIII. ÉVF., 2021. DECEMBER (1276–1314. o.)

WEINER CSABA-SZÉP TEKLA

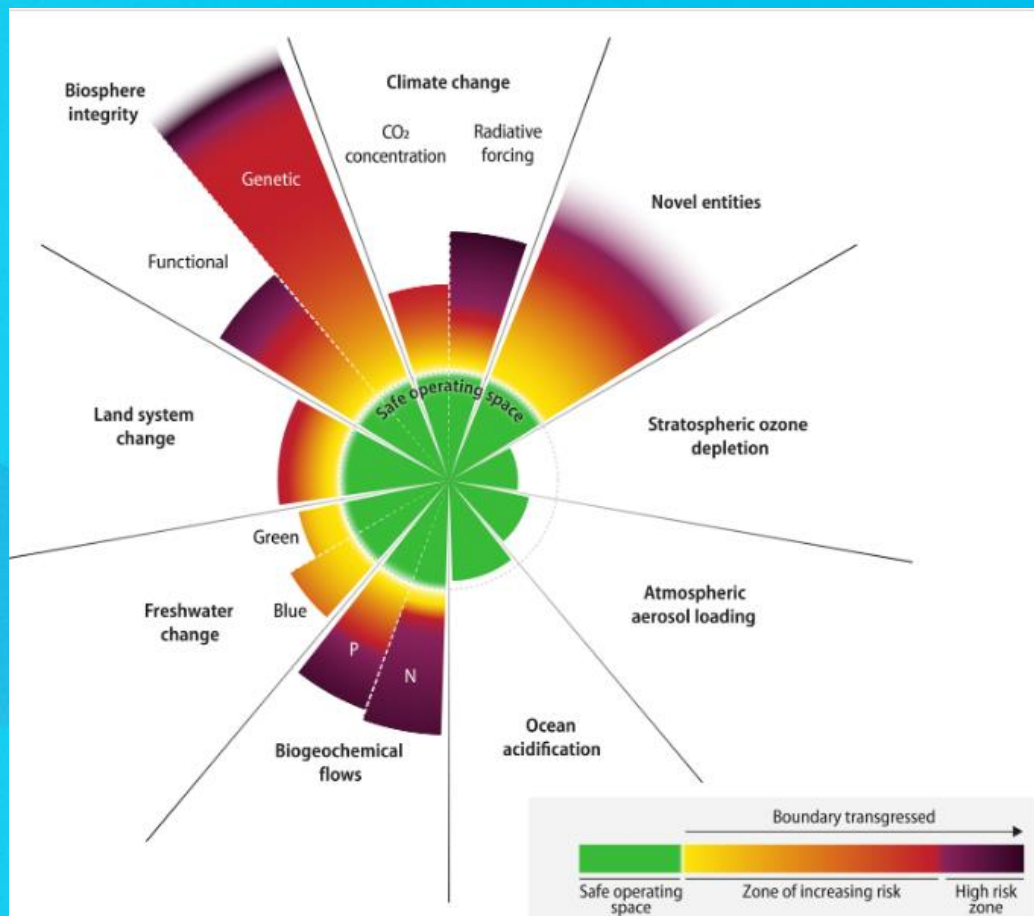
Még egyszer a lakossági hatósági
energiaárakról

Egy hungarikum átfogó hatáselemzése

<http://real.mtak.hu/134263/1/03WeinerSzepA.pdf>

Bolygónk tűréshatárai

(Planetary boundaries)

<https://www.science.org/doi/10.1126/sciadv.adh2458>

Assessment of the Implementation of the 2023 Country-Specific Recommendations in Hungary

Every year by the end of Spring, the European Commission proposes country-specific recommendations (CSRs) to the Member States as part of the European Semester¹. These recommendations are subsequently discussed and approved by the European Council. Member States are urged to implement the CSRs. Moreover, their implementation is legally binding in relation to the excessive deficit procedure² as well as for receiving EU funding. The related rules for the latter are established by the Common Provisions Regulation (CPR)³ and the Regulation on the Recovery and Resiliency Facility RRF⁴.

The CPR states the following:

- Article 5(3): “...Member States and the Commission shall also take into account the relevant country-specific

¹ https://commission.europa.eu/business-economy-euro/economic-and-fiscal-policy-coordination/european-semester_en

² <https://eur-lex.europa.eu/EN/legal-content/glossary/excessive-deficit-procedure-edp.html>

³ Regulation (EU) 2021/1060 of the European Parliament and of the Council of 24 June 2021 laying down common provisions on the European Regional Development Fund, the European Social Fund Plus, the Cohesion Fund, the Just Transition Fund and the European Maritime, Fisheries and Aquaculture Fund and

recommendations in the programming and implementation of the Funds.”

- Article 11(1): “1. The Partnership Agreement shall contain the following elements: (a) the selected policy objectives and the specific objective of the JTF, indicating by which of the funds covered by the Partnership Agreement and programmes these objectives will be pursued and a justification thereto, taking into account relevant country-specific recommendations...”

The RRF Regulation states the following:

- Article 7(3): “The recovery and resilience plans shall be consistent with the relevant country-specific challenges and

financial rules for those and for the Asylum, Migration and Integration Fund, the Internal Security Fund and the Instrument for Financial Support for Border Management and Visa Policy. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32021R1060>

⁴ Regulation (EU) 2021/241 of the European Parliament and of the Council of 12 February 2021 establishing the Recovery and Resilience Facility. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32021R0241>

BEVEZETÉS

- Az országspecifikus ajánlások teljesítése elengedhetetlen **feltétele** az uniós források igénybevételének. A folyósítás feltételei – így a 27 szupermércföldkő és a többi horizontális feltétel – egy eljárás keretében kerülnek vizsgálatra.
- Aggodalomra ad okot, hogy a 4 témakörbe tartozó **2023. évi országspecifikus ajánlások* nem teljesülnek.**

* https://commission.europa.eu/document/download/4db757dc-7f96-4e36-b871-057055f8df6f_hu?filename=COM_2023_617_1_HU.PDF

1. Költségvetés

➤ AJÁNLÁSOK

- Rezsicsökkentés megszüntetése – államháztartási hiány csökkentése. Helyette energiatakarékosságra ösztönző, szociális kompenzációs eszköz.
- Lakástámogatások szociális alapon.
- Prudens monetáris politika.
Hatékony, a zöld és digitális átállást biztosító forrásfelhasználás.
Torzító ár és kamatplafonok megszüntetése.
- Átláthatóság az előkészítésben, végrehajtásban.

➤ A VÉGREHAJTÁS ÁLLAPOTA – **ELÉGTELEN**

- Az energiapazarlásra ösztönző és rászorultságtól független „rezsicsökkentés” 2024-ben is fennmarad.
- Súlyos költségvetési egyensúlyhiány, kiugró infláció és kamatlábak, gyenge forint. Nincs nyilvános, átlátható költségvetési tervezés.

2. Igazságszolgáltatás

➤ AJÁNLÁSOK

- Igazságszolgáltatási mérföldkövek és célok **maradéktalan** teljesítése. Az igazságügyi reform előfeltétele a HET finanszírozásának, valamint az operatív programokat jóváhagyó bizottsági végrehajtási határozatnak.

➤ A VÉGREHAJTÁS ÁLLAPOTA – **NEM ELÉGSÉGES**

- Jelentős előrelépés, de a szupermérföldköveknek való megfelelés még elégtelen (ld. Magyar Helsinki Bizottság, Amnesty International Magyarország és az Eötvös Károly Intézet tanulmánya*).
- A kormány továbbra is fenntartja a „vészhelyzeti” rendeleti kormányzást.

* <https://helsinki.hu/az-igazsagugyi-reformcsomag-velemenyezese/>

3. Szociális támogató rendszer és szolgáltatások versenye

➤ AJÁNLÁSOK

- Hatékony aktív munkaerőpiaci intézkedésekhez való hozzáférés, a leghátrányosabb helyzetű csoportok képzése.
- Társadalmi párbeszéd.
- Az egységes piaccal és a jogállamiság mentén fejleszteni a szolgáltatások verseny- és szabályozási keretét. Indokolatlan előnyhátrányt adó, szelektív, önkényes döntések, testre szabott jogszabályok elkerülése. Versenyellenőrzés.

➤ A VÉGREHAJTÁS ÁLLAPOTA – **ELÉGTELEN**

- Megjelenik a zöld és digitális készségek elsajátítása, de a szemléletformálás túl kevés.
- A magas profitot termelő magáncég (ld. MOL), kiváltságos vállalatok és környezetkárosító beruházások állami támogatása – ellentétes az EU célkitűzéseivel, „a szennyező” fizet elvével, piactorzító.

4. Függetlenség a fosszilis energiától

➤ AJÁNLÁS

- Megújuló energiahordozók (különösen szél-, geotermikus energia és biometán) elterjesztése, kiszámítható szabályozási háttér.
- Fosszilis energiahordozók támogatásának fokozatos megszüntetése.
- Villamosenergia-infrastruktúra korszerűsítése.
- Fosszilis tüzelőanyagok importjának diverzifikálása.
- Épületek energiahatékonyságának növelése.

➤ A VÉGREHAJTÁS ÁLLAPOTA – **ELÉGTELEN**

- Vannak kedvező elemek, de ezek eltörpülnek a hátrányos intézkedések mellett: ellentmondanak „a szennyező fizet” elvnek, piactorzítóak, erősítik az ország fosszilis függőségét, növelik az energiafelhasználást.
- Piaci alapon megvalósítható beruházások finanszírozása közpénzből.
- Hiányzik lakossági tudatosság növelése.
- Az épületek energiahatékonyságának javítása alig halad.

Köszönjük a megtisztelő figyelmet!

„Nincs nagyobb csapás,
mint az eleget nem ismerni,
se nagyobb veszély,
mint szerzésre törekedni.”

Lao-ce (i.e. 6. század)

Weöres Sándor fordítása

Lukács András
lukacs @ levego.hu

Keményffy Orsolya
orsolya.kemenyffy @ levego.hu